

Община **Пловдив, Район „Северен” – ДГ „Захарно петле”**
България, Пловдив, ул. „Петър Шилев” № 1, тел: 032 953256, e-mail: z.pette@dg.plovdiv.bg код по Админ 1690407

с втори адрес ул. „Ген. Кутузов” № 4, тел. 032 951635

Утвърдил:

Директор: **Т. Табакова**

ПРАВИЛА И ПЛАН ЗА ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА В ДГ „ЗАХАРНО ПЕТЛЕ“ ЗА УЧЕБНАТА 2026-2027г.

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Програма се основава на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Международната конвенция за правата на детето;
- Световната програма на ЮНЕСКО "Образование за всички";
- Национална стратегия на детето 2008-2018;
- Национална стратегия за интеграция на лицата, получили международна закрила в Република България 2014-2020г;
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

I. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. Гарантиране достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на образованието, приобщаването и необходимостта от подходяща подкрепяща среда.

2. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на децата, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота им и адаптирани към способността им да прилагат усвоените компетентности на практика.

3. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на

които дзетската градина трябва да отговори по подходящ начин, така че то да развие максимално своя потенциал.

4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за образование на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на обучението и участието им в дейността на детската градина.

5. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детска градина, деца, семейство и общественост.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ: Осигуряване в детската градина на подкрепа за равен достъп до качествено образование; пълноценна социализация на деца със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства; развитие на потенциала на всяко дете с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

III. КООРДИНАТОР

1. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина в началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата.

1.1. Основни функции на координатора:

- обсъжда с учителите в групата в детската градина техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието на децата в дейността на групата;

-координира дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата, включително работата им с родителите;

- координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина;

- организира и координира дейностите във връзка с провеждането на събеседването и насочването на детето в определена подготвителна група на задължителното предучилищно образование на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи или получили международна закрила, при приемането им за обучение в детска градина .

IV. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА

➤ Ранно оценяване на потребностите от подкрепа на личностното развитие на децата.

1. Ранното оценяване на потребностите от подкрепа на личностно развитие се извършва в процеса на предучилищното образование от педагогическите специалисти в ДГ;

2. Ранно оценяване включва:

- ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
- определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език;

3. определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за

личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на

4. допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето при:

- затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, сензорното, емоционалното и творческото развитие на детето спрямо децата от същата възрастова група;

- наличие на рискови фактори и обстоятелства в средата на детето;
- наличие на хронични заболявания, които възпрепятстват обучението и включването на детето в дейността на детската градина;
- наличие на изяви силни страни на детето в областта на изкуствата и спорта.

5. Ранното оценяване се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина.

- Оценяването се извършва чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения.
- Оценяването се провежда индивидуално за всяко дете с писменото съгласие на родителя след информирането му за начина на провеждането.
- След провеждане на оценяването родителят се запознава с резултатите от него.

6. В зависимост от резултатите от оценяването координаторът съвместно с родителя определя за всяко дете дейности от общата и/или от допълнителната подкрепа за личностно развитие.

7. Резултатите от оценяването се използват единствено за определяне на дейности за подкрепа за личностно развитие на детето и до тях имат достъп само учителите в групата и останалите педагогически специалисти в детската градина, които са извършили оценяването и/или работят с детето, както и неговите родители.

8. На децата на 5 и 6 години в предучилищните групи в детските градини или в училищата, на които не е извършено ранно оценяване от 3 години до 3 години и 6 месеца, се извършва оценка на риска от обучителни затруднения.

9. Ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения се извършва след обучение на педагогическите специалисти в детските градини или училищата, които ще извършват оценяването. Обучението се организира и/или провежда от специалисти на Държавния логопедичен център и на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

➤ **Обща подкрепа за личностно развитие**

1. Общата подкрепа за личностно развитие се осигурява от постъпването на детето в детската градина съобразно индивидуалните му потребности.

2. Общата подкрепа за личностно развитие е насочена към развиване на потенциала на всяко дете в детската градина.

3. Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към всички деца в групата и гарантира участието и изживянето им в образователния процес и в дейността на детската градина, включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- занимания по интереси;
- грижа за здравето;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- поощряване с морални и материални награди;

- дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 - логопедична работа.
4. **Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения, включва:**
- обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
 - дейности за прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие;
 - индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.

5. **Обучението чрез допълнителни модули** е насочено към деца, за които българският език не е майчин или които не владеят добре български език.

- Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца в подготвителните групи за задължително предучилищно образование, за които българският език не е майчин, е задължително и се осъществява в педагогически ситуации в съответствие с държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език.
- Обучението чрез допълнителни модули по образователно направление „Български език“ за деца, които не владеят добре български език, се осъществява в педагогическите ситуации над минималния общ седмичен брой, определени за постигане на компетентностите в съответната възрастова група в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование.
- В съответствие с доклада обучението чрез допълнителни модули за деца, чиито българският език не е майчин може се провежда и в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие през неучебното време с обща продължителност не повече от 10 астрономически часа, разпределени в два модула по 30 минути дневно.
- За провеждане на това обучението директорът на детската градина, уведомява родителите, които са задължени да осигурят присъствието на детето.
- Учителите в групата съвместно с останалите педагогически специалисти, които работят с детето, установяват напредъка на всяко дете, което е включено в дейности два пъти в рамките на учебната година, въз основа на материали от дейността му - рисунки и други творчески работи на детето, както и в резултат на писмени становища от логопеда, психолога или от друг специалист за развитието на детето. За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад до директора в края на учебната година. Материалите, становищата и докладът се съхраняват в детското портфолио и в личното образователно дело на детето.

6. **Екипната работа на учителите и другите педагогически специалисти** включва :

- обсъждане на дейностите за обща подкрепа, в които се включват децата - обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата;
- провеждане на регулярни срещи за:
 - преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на дете;
 - определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 - определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на обучителните затруднения.

7. **Заниманията по интереси** включват:

а/ дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески

умения и изяви на способностите в областта на изкуствата, спорта, науката и др.;

б/ дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и **изяви по** проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;

в/Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, ансамбъл, секция, отбор и други.

8. Библиотечно-информационното обслужване -В предучилищното образование се осъществяват взаимно допълващи се дейности за запознаване с професии чрез формите на педагогическото взаимодействие, по време на игра и на дейности по избор на детето, чрез провеждане на срещи с родители с различна професионална квалификация и други.

9. Грижата за здравето се осигурява чрез създаване на условия за достъп на децата до медицинско обслужване.

а/ За децата в детската градина се организират програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други, в които може да се включат и родителите.

б/ Родителят е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на детето и за проведени медицински изследвания и консултации и да осъществява взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет в детската градина.

10. Децата се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на институционалната общност при условията и по реда на чл. 54 - 56 от Наредба за приобщаващо образование-ДВ бр.86 от 27.10.2017г. за:

- класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, изкуствата и спорта;
- прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи или при участие в дейности и значими прояви за приобщаване на децата към непреходните национално значими идеали и ценности.

11. Превенцията на насилието и преодоляването на проблемното поведение се изразява във включване на отделни деца в съответни дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и оказване на психологическа подкрепа:

-обсъждане между детето и учителя с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;

-обсъждане между учител и родител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване подкрепа за разрешаването ме;

- консултиране на детето с психолог;
- насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;
- други дейности, определени в правилника за дейността на институцията.

12. Логопедичната работа се осъществява от логопед в регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, учители и включва:

- превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности;
- диагностика на комуникативните нарушения;
- терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения;
- консултативна дейност с родители на деца с комуникативни нарушения.

V. Осигуряване на допълнителната подкрепа на личностното развитие

1. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности.
2. Оценката на индивидуалните потребности на дете е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране - силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.
3. Въз основа на обсъждането на информацията се определят децата, на които следва да се извърши оценка на индивидуалните им потребности с цел осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
4. За извършване на оценката родителят предоставя документи, съобразно чл.71 ал.3 и ал.4 от Наредба за приобщаващо образование-ДВ бр.86 от 27.10.2017г.
5. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден със заповед на директора на детската градина за конкретно дете по чл. 187, ал. 2 ЗПУО.
6. Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи необходимост от такава оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на необходимостта.
7. Когато не може да формира екип за подкрепа за личностно развитие на дете със специални образователни потребности, директорът на детската градина в 3-дневен срок от установяването на необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности изпраща заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за извършване на оценката по чл. 190, ал. 3, т. 2 ЗПУО.
8. Оценката на децата се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.
9. Всеки специалист от попълва съответната на неговата компетентност част от Картата за оценка, като отделните части се съгласуват между специалистите и се вписва общо становище за функционирането на детето и за необходимата допълнителна подкрепа.
10. Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.
11. Картата за оценка е неразделна част от личното образователно дело на детето в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и се предава заедно с останалите негови документи при прехода му от една институция в друга в системата на предучилищното и училищното образование.
12. На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика.
13. Допълнителната подкрепа за личностно развитие според вида си е краткосрочна или дългосрочна.
14. Краткосрочна е подкрепата, която въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето се предоставя за определено време в процеса на предучилищното образование, като:
 - за деца със специални образователни потребности обхваща период от минимум една учебна година до максимум края на предучилищното образование;
 - за деца в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в детската градина в сътрудничество с отделите за закрила на детето;

- за деца с изявиени дарби обхваща период от минимум една учебна година;
- за деца с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на детето; при необходимост срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето.

15. Дългосрочна е подкрепата, която обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето или ученика в детската градина или училището.

16. Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

- работа с дете по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ресурсно подпомагане.

17. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина и училището чрез **план** за подкрепа по чл. 187, ал. 3 ЗПУО, изготвен за дете.

18. Родителят се запознава с плана за подкрепа на детето, като му се предоставя копие от него при поискване.

19. Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето.

VI. Създаване на ЕПЛРД в детската градина

1. Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина се създава със заповед на директора за конкретно дете

- със специални образователни потребности, в риск, с изявиени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

2. В състава на екипа задължително участват психолог и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето или ученика. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

3. Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа.

4. В работата на екипа на детето или ученика участва родителят, а при необходимост и представител от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от центъра за подкрепа за личностно развитие.

5. Екипът по ал. 1 провежда общите си срещи по предварително изготвен график, който включва не по-малко от три заседания - в началото на учебната година, в края на първия и на втория учебен срок. Родителят се запознава с графика.

6. За работа по всеки конкретен случай работи отделен екип.

7. Екипът за подкрепа на личностното развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото

образование.

VII. Функции и отговорности на ЕПЛРД в детската градина

1. Екипът има следните функции:

- идентифицира силните страни на детето, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
- извършва оценка на индивидуалните потребности на детето;
- изготвя и реализира план за подкрепа;
- извършва наблюдение и оценка на всеки конкретен случай;
- изпълнява и други функции, предвидени с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;

2. Други функции:

- определя необходимия инструментариум за извършване на оценката на индивидуалните потребности на детето и определя правила за работата си;
- проучва документите и информацията за детето;
- обсъжда проведената оценка и наблюденията на всеки член от екипа и формулира общо решение за предоставяне на допълнителна подкрепа в протокол от заседанието;
- информира директора на детската градина за взетото решение за предоставяне на допълнителна подкрепа;
- определя вида и формата на обучение на детето въз основа на оценката на индивидуалните му потребности;
- проследява напредъка в развитието на детето два пъти през учебната година и при необходимост внася промени в плана за подкрепа след информирано писмено съгласие на родителя, който е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето ;
- извършва консултативна дейност с децата, с учителите, с родителите за приемане и приобщаване на децата със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания в детската градина;
- изготвя доклади за дейността на екипа до директора на детската градина, съответно в 7-дневен срок след края на първия учебен срок и в 10-дневен срок след края на втория учебен срок.

VIII. Легитимност и решения на ЕПЛРД в детската градина

- 1.Трите задължителни заседания на екипа са редовни, когато присъстват всички членове.
- 2.Решенията на ЕПЛРД се взимат с мнозинство от повечето от половината членове на екипа.
- 3.Заседанията, които се провеждат извън определените три заседания са редовни, когато на тях присъстват поне половината от членовете на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове на екипа в конкретното заседание.

IX. Заключителни разпоредби

1. В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето, независимо че въз основа на оценките на индивидуалните потребности е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от образование директорът на детската градина писмено уведомява дирекция

Х. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Правилата и планът за подкрепа на личностно развитие на децата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции. Всички участници в образователния процес- детска градина, родители, Настоятелство, Обществен съвет. Те трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.